

DYSZEL (12) *sb m*

dyszel (9), **dysiel** (3); dysiel *Mymer*¹, *RybGęśli*; dyszel: dysiel *Mącz* (1 : 1).

dy- (10), di- (2).

e *jasne*.

sg *N* dyszel (7). ◇ *A* dyszel (1). ◇ *I* dyszlem (2). ◇ *L* dysśle (1). ◇ *pl* *A* dysśle (1).

Sł stp, *Cn* *notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

*Drąg umocowany do przedniej części wozu, bryczki, sań itp., umożliwiający kierowanie pojazdem; temo Mymer*¹, *BartBydg*, *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *longale BartBydg* (12) : *Mymer*¹ 16; *Longale*, *rozvora vel dysshel BartBydg* 83b, 156; *Mącz* 442d.

Zwrot: »(na)kierować dyszlem, dysłem« (1 : 1): *BA* *iuż/ chociaż ná lánkách/ Stásiá Bránickiego/ Nákeruy dyfzlem do mnie/ Iásiu mój: którego Z radością wielką ściany mé oczekawáią PudlFr* 64; *RybGęśli D2*.

Przysłowie: *Kto fie náłoży dworskiej polewki trudno mu yei zoftác/ przydzye mu ná dyflie oftác Mącz* 33c.

Wyrażenie: »dyszle u woza, wozowy« (1 : 1): *Nad tho wzyacz fzwyczajney wody í ftyedmy kofczolow y omycz yą dífchell wozowy, wofz, Bothi y konye pokropicz, thedi kupczow dofficz bąndzie. LibMal* 1549/149; *Temo – Dyfzel u woza. Calep* 1052a.

W przen (1) : *Niewiem cóć mam powiádác inégo/ iedno to/ żeśmy iuż ná tym Seymie Wárfzáwfkim dobrze nálmárováli/ y dyfzlem ku pewnemu vpadku obrócili. OrzQuin* B4v.

a. *W opisie gwiazdozbioru Wielkiej Niedźwiedzicy* (2) : *Trzy gwiazdy niešie dyfzel/ czterémá pałáią Kołá KochPhaen* 2; *Wozá wielkiego dyfzel/ trzyma pochylony Arktophiláx/ od infzych Bootes rzezony. KochPhaen* 4.

Cf **DYSZLA**